

Мартиненко В.О.

доцент кафедри менеджменту

Українська академія банківської справи Національного банку України

м. Суми, Україна

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

В умовах фінансової та економічної кризи надзвичайної актуальності набуває дослідження умов формування та забезпечення стійкого функціонування будівельної галузі, оскільки поживлення будівництва є загальновизнаним найбільш виразним показником зростання (або падіння) національної економіки в цілому. Будівельна галузь є інфраструктурою, що сприяє розвитку багатьох інших галузей народного господарства та сприяє розв'язанню багатьох соціальних проблем. На сучасному етапі досить складно говорити про будь-яку конкурентоспроможність цієї галузі. Це пов'язано з тим, що на державному та місцевому рівнях відсутні кошти на потреби будівництва; в більшості міст України територіальні ресурси під будівництво практично вичерпано, а наявні вільні земельні ділянки вимагають значних витрат на їх інженерну підготовку; за останні роки практично призупинено процес відновлення основних засобів, яке досягло критичного рівня (45-50%) і не компенсується новими інвестиціями [2, с. 65]; відсутня законодавча база, що регулює сферу довгострокового іпотечного кредитування житла та майна, а також щодо відповідальності за порушення умов договору підяду; збільшенням собівартості робіт через подорожчання основних складових будівництва; залишається високою питома вага затрат ручної праці на основних видах будівельних робіт, яка становить у середньому 50-60% [1] тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що пріоритетним завданням держави у сфері регулювання розвитку будівельної галузі є не просто вироблення й реалізація концепції розвитку самої галузі, але й формування такого бізнес-середовища, в якому розвиток будівельного комплексу буде протікати поступально, стабільно й з найменшими втратами.

У зв'язку з цим державна політика мусить включати як комплекс заходів, реалізованих безпосередньо в секторах будівельної галузі, так і комплекс заходів підтримки загального реформаторського курсу нового Президента України.

До заходів, що сприятимуть покращенню розвитку основних секторів будівельної галузі, слід віднести такі:

1. Україні слід виробити національну державну програму, що комплексно поєднує проблему нового будівництва, реконструкції, управління житловою нерухомістю, включаючи питання будівництва, ремонту й функціонування орендного житла [4, с. 132].

2. Розробити і впровадити нові технології зведення житлових будинків якісно нового покоління на основі екологічних та енергоекономічних технологій життєзабезпечення, технології реконструкції та модернізації житлових будинків, технології підвищення надійності функціонування систем життєзабезпечення й житлового фонду міст і поселень тощо [3, с. 44].

3. В промисловості будівельних матеріалів провести відновлення основних фондів підприємств з переходом на більш високий рівень їхнього технічного оснащення та зниження ресурсних, енергетичних і трудових витрат на виготовлення продукції, підвищити продуктивність праці за рахунок максимальної механізації й автоматизації виробничих процесів; передбачити раціональне використання мінеральних природних ресурсів і залучення у виробництво техногенних відходів різних галузей

промисловості; забезпечити випуск високоякісних конкурентоспроможних матеріалів і виробів; залучити необхідні інвестиції для модернізації діючих виробництв, введення нових потужностей і їхньої ефективної експлуатації;

4. У сфері організації, технології й механізації будівництва необхідно розробити й удосконалити існуючі форми і методи організації будівництва (довгострокові потоки, комплектно-блоковий метод, вузловий метод, вахтовий, експедиційний метод); розробити наукові принципи і методи техніко- економічного обґрунтування раціональних технологічних рішень і форм організації підготовчого й основного періоду в будівництві (реконструкції"); створення системи управління якістю відповідно до вимог ІСО-9000; розробити нормативно-методичні документи; методичний супровід інвестиційно- будівельних програм; забезпечити контроль і оцінку якості будівельно- монтажних, ремонтно-будівельних робіт, конструкцій будинків і споруджень; розробити нормативні документи, у тому числі стандартів у сфері будівельного виробництва, і засобів механізації з урахуванням вимог екології.

5. Вагому роль для будівельного комплексу має вдосконалювання засобів механізації будівельних робіт. Серед основних напрямків слід відзначити: модернізація машин і механізмів у напрямку збільшення продуктивності машин, ступеня їхньої автоматизації, надійності і якості виготовлення, економії сировини й матеріалів, енергії та у відповідності сучасним екологічним вимогам; створення й освоєння міні заводів з виробництва будматеріалів у малих і середніх містах, а також у сільській місцевості; модернізація діючого устаткування в промисловому секторі будівельного комплексу шляхом заміни технологічних ліній, окремих вузлів, технологічного оснащення, модулів, оснащення коштами автоматизації, комп'ютеризації й контролю; розробка організаційної системи по забезпеченню поставок необхідного устаткування в

будівельний комплекс підприємствами машинобудування, у тому числі за рахунок лізингу під помірні процентні ставки.

В регіонах країни доцільно створити підприємства з сервісного технічного обслуговування, ремонту і прокату будівельних машин і засобів малої механізації. Будівельним організаціям необхідно розширити та укріпити, а за необхідності і створити нову базу ремонту засобів малої механізації.

6. Створення сприятливих умов для залучення приватного бізнесу в будівельній галузі. Для цього необхідно вжити таких заходів, як: формування правового середовища, що забезпечує безперешкодний розвиток сфери малого підприємництва; надати пріоритетного розвитку малих і середніх інноваційних фірм; забезпечення державної підтримки малого підприємництва. У найближчій перспективі має бути сформований приватний сектор науки й проектування, а також акціонерних наукових організацій з участю держави.

Література:

1. Микитюк П. П. Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств: монографія / П. П. Микитюк. - Тернопіль: ТНЕУ, 2009. - С. 7-53.
2. Новак А. Як підняти українську економіку: монографія / А. Новак. — К.: Торонто, 2007. — 344 с.
3. Удовенко О. М. Трансформація будівельного комплексу України / О. М. Удовенко; за ред. М. П. Педана. - К.: Парламентське вид-во, 2001. - 235 с.
4. Шевчук О. І. Актуальність розробки стратегії житлового будівництва в Україні / О. І. Шевчук, В. І. Воськало // Теорія і практика стратегічного управління розвитком регіональних суспільних систем: всеукр. наук.-практ. конф., Івано-Франківськ, 6-8 грудня 2007 р.: зб. тез доп. - Івано-Франківськ, 2007. - С. 132-134.

Мартиненко, В.О. Проблеми та перспективи розвитку будівельної галузі в Україні [Текст] / В.О. Мартиненко // Сучасна економіка та пошук ефективних механізмів господарювання : збірник наукових робіт учасників Міжнародної науково-практичної конференції для аспірантів та молодих учених (17-18 жовтня 2014 р.) : у 2-х ч. – К. : Нова економіка, 2014. – Ч. 2. - С. 6-8.